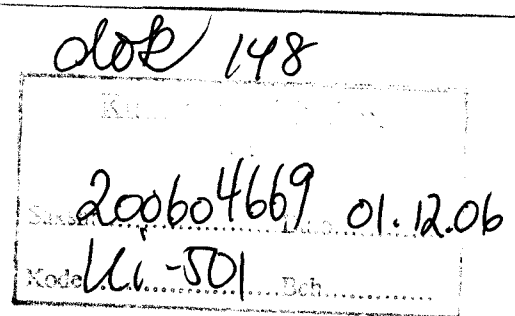

Domprost Berit M. Andersen
Domkirken menighetskontor
Postboks 201 Sentrum
4001 Stavanger

Stavanger 30.11.2006.

Det Kgl. Kultur- og Kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Høringssvar: NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke.

Jeg takker for tilsendt høring til NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke.

Den norske kirkes tilknytning til staten er kompleks. Alternativer og konsekvenser er for utydelige både når det gjelder det juridiske, økonomiske og ordningsmessige til at det er mulig å svare et entydning enten – eller på spørsmålene i det vedlagte spørreskjema.

Mitt hovedanliggende som bakgrunn for mitt svar er følgende:

Tros- og livssyn er en viktig ressurs i samfunnet

Forholdet mellom Den norske kirke og Den norske stat handler om folk og kirke, hvor det gjennom mer enn 1000 år er knyttet sterke bånd. Tradisjoner som er bærere av verdier og kultur er fortsatt viktige for enkeltmennesker og samfunn. Det kommer ikke minst til uttrykk ved livets korsveier og kriser. Et stort flertall i vårt folk søker til Den norske kirke ved de ulike kirkelige handlinger, og til gudstjenester ved store og alvorlige hendelser. Mange som til daglig ikke gir så tydelig uttrykk for en aktiv kristen tro, gir likevel på mange ulike måter til kjenne at de ønsker å tilhøre kirken.

Det er derfor viktig at staten ikke er verdinøytral.

Staten bør føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitik som er grunnlovsfestet.

Prinsipielt er jeg enig i at stat og kirke er to ulike størrelser som bør stå fritt i forhold til hverandre, og at en statskirke som prinsipp ikke er i takt med tiden. Vi har fått et pluralistisk samfunn hvor mange kulturer, livssyn og trosretninger blandes.

Og det er viktig at vi har en stat som garanterer full livssyns- og trosfrihet.

Men vi må balansere mellom dette og den verdiarv vi har å forvalte.

En statskirkeordning slik den fungerer i Norge i dag er ikke i strid med menneskerettighetene eller prinsippet om livssyns- og trosfrihet. Det er stor religionsfrihet i Norge. Og kirkeordningen vi har sikrer også andre trossamfunn i landet økonomisk. Staten er aktivt støttende både overfor Den norske kirke og andre trossamfunn som representerer mindretall i befolkningen. Staten garanterer rom for trosyttringer både privat og i det offentlige rom.

Men når 85% av befolkningen ønsker å tilhøre Den norske kirke og et så stort antall medlemmer på alle plan ønsker å beholde statskirken, ser jeg ikke noen motsetningen mellom prinsippet om trosfrihet og at Den norske kirke har en sterkere tilknytning til staten.

Det er også viktig å ta signalet fra folket når de uttrykker angst for å "miste kirken sin", slik at vi ikke forhaster oss i endring av lover og ytre ordninger.

Det er viktig at Den norske kirke forblir en Folkekirke.

Det betyr at *åpenhet og takhøyde* i kirken må sikres både for flertall og mindretall blant medlemmene.

Dåpen må være det eneste medlemskriterium. Og økonomi må ikke være grunnlag for at noen ikke ønsker å bli medlem eller melder seg ut.

Videre må kirken være *landsdekkende* slik at små steder og utkanter får lik tilgang som de sentrale steder både på adgang til kirkelige handlinger, ressurser og innflytelse.

Den norske kirke må fortsatt og *først og fremst være Kirke*. Det dypeste grunnlag for vår eksistens er "Forvaltningen av Ordet og sakramentene" – formidling og forvaltning av Det kristne budskap om Jesus Kristus og de konsekvenser det får for menneskesyn, livstolkning og etikk.

Dette innebærer at kirken må ha et stort indre selvstyre, og at *det reformarbeid som har pågått i kirken på alle plan må videreføres*.

Demokratiseringsprosessen i kirken må fortsette slik at en større del av medlemsmassen tar del i valg til menighetsråd og bispedømmeråd.

Staten har utifra kirkens egne forslag utnevnt biskoper og proster. Jeg kan ikke se at dette har tatt fra kirken selvstyret. I mange tilfelle har staten vært en medspiller til å gi stemme til mindretallet i kirken og bl.a. åpne vei for kvinner i alle kirkens ledd og fremme balanse mellom ulike teologiske retninger innenfor kirken.

Når det gjelder *gravlundsdrift* er det prinsipielt et offentlig ansvar.

Men det krever en kompetanse innenfor kultur, religion, ritualer og symboler. Kirken representerer med sin livssynsforankring og sin erfaring en stor ressurs her. Og brukerundersøkelse ang. offentlige tjenester, viser at gravlundsdriften som Kirkevergene i Den norske kirke hittil har forvaltet, scorer høyest.

Gravferdsloven ivaretar også at alle uansett trossamfunn og livssyn blir ivaretatt og vist respekt ved død og gravferd.

Med hilsen

Berit M. Andersen
Domprost i Stavanger

Staten og Den norske kirke - Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans:

Type høringsinstans

- ☐ Kommune
- ☐ Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- ☒ Prost/biskop
- ☐ Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- ☐ Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- ☐ Annen offentlig instans
- ☐ Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar: Staten ikke verdneøytral - Vi føre en aktiv støttende livssyns- og trospolitikk

- Tros- og livssynsfrihet i balanse med den vesle- og kulturelle flertallet i folket ønsker å tilhøre
- En åpen, landsdekkende folkekirke
- Den eneste medlemskriterium og medlemskapet blant medlemmene behandles likt i flertallet

2. Den norske kirke som statskirke:

- ☒ Bør fortsette
- ☐ Bør avvikles
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- ☒ Grunnloven
- ☐ Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- ☐ Lov om trossamfunn
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- ☐ Gjennom medlemsavgift
- ☐ Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- ☐ Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- ☒ Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- ☐ Valgordningene bør være som i dag
- ☒ Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

*En blanding av direkte og indirekte valg.
Direkte valg til Bispedømmene, Indirekte til Kirkene.
Øke demokratiet i kirken og bevare nær kontakt
mellom regionalt Bispedømmene og Sentralt Kirkene*

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- ☐ Ingen tillegg
- ☒ De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- ☒ Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ Det humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- ☐ Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- ☒ Kommunen *De som forvalter må ha kjennskap til brasser, symboler, kulturtradisjoner, speleorg/død*
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- ☐ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- ☒ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare